

Římské impérium za principátu

Octavianus - AUGUSTUS

Principát

- Způsob vlády od nástupu Octaviana (?) do čela Říma
- **Principes** = první občan (první mezi rovnými)
- Octavianus odmítl titul diktátora a na oko zachovával republikánskou formu vlády. Ve skutečnosti byl monarchou (císařem).
- Byl zároveň senátorem, konzulem, cenzorem i tribunem lidu
- R. 27 př. K. oznámil senátu, že se vzdává všech funkcí, že chce odejít z politického života. Senátoři jej přesvědčili, aby zůstal → nikdo ho proto nemohl nařknout, že uzurpuje moc. Získal **titul AUGUSTUS** (vznešený).

Zahraniční politika

- Konec válek na území říše – pouze 1 vládce (27 př. K – 14 po K.) → **konsolidace impéria**
- **Boje s Germány** – největším nebezpečím říše. Germáni byli najímáni do legií, žili v říši, získávali občanství → vliv římské kultury v germánských územích, ale prozrazena i vojenská taktika → časté porážky legií → snaha Římanů zabezpečit hranice na dobře hájitelných místech (přirozená hranice ?).
- **Limes Romanus:** Rýn a Dunaj, soustava vojenských pevností a strážných věží (někdy pospojované palisádou nebo hradbou)
- Na východě přirozenou hranicí ř. Eufrat
- Pravděpodobně r. 4 př. K. se v Palestině narodil **Ježíš Kristus** (vláda Heróda, který byl dosazen Římem)

Hadriánův val v Anglii

(součást Limes Romanus, 2. stol. n. l.)

Rozsah říše za Augusta; žlutá barva - říše v roce 31 př. n. l., odstíny zelené - země dobyté za Augusta a růžová clientská království.

Vnitřní politika

- **Ekonomický vzestup**, velké investice do staveb (paláce, fora, silnice, zřídil poštu)
„Augustus zdědil Řím cihlový a zanechal kamenný“
- Snažil se napravit morální úpadek římské společnosti (zákony o sňatcích, podpora rodin)
- Podpora kultury a umění. Pro literaturu „zlatý věk“ (**Vergilius, Ovidius...**), rozvoj dějepisectví a zeměpisu.
- Vznik **praetoriánské gardy** – císařská stráž (elitní vojsko), která nabyla časem velký vliv a podílela se v následujícím období často na převratech

Caligula (37 - 41 n. l.)

- Zpočátku vládl rozumně (omezení udavačství, daňové úlevy, volení úředníků jako za republiky, umožnění návratu vyhnanců)
- **Později sadistické sklony, vyžíval se v násilí, mimořádně krutý (vraždy senátorů, příbuzných)**
- Zavražděn svou pretoriánskou gardou

Nero (54 – 68 n. l.)

- Claudiův adoptivní syn
- Vládne pod vlivem své matky Agrippiny a filozofa Senecy
- Neomezená moc v něm probudila negativní vlastnosti (časté procesy pro velezradu, rozsáhlé konfiskace majetku, oběťmi byli např. Seneca, jeho matka, jeho žena nebo nevlastní bratr Britannic
- V r. **64 velký požár Říma**. Nero je podezříván, že požár založil on. Neronovou zvláštností bylo, že se považoval za vynikajícího všestranného umělce (požár jako inspirace k sepsání básně o pádu Troje nebo aby postavil nový Řím).
Ze žhářství nakonec obvinění židé a křesťané (popravy).
- Po vzpouře legií byl donucen spáchat sebevraždu

Titus Flavius Vespasianus

(69 – 79 n. l.)

- Provolán císařem na tažení proti vzbouřené Palestině ([první židovská válka](#)). Uklidnění situace v Judei svěřil svému synovi Titovi, jenž dobyl Jeruzalém a zničil [Jeruzalémský chrám](#).
- Péče o státní výdaje, zpřísněná daňová politika → schopný a výkonný císař
- **Nechal postavit v Římě Colosseum**

- **R. 79**
výbuch
Vesuvu
(Pompeje,
Herculaneum
a Stabaie)

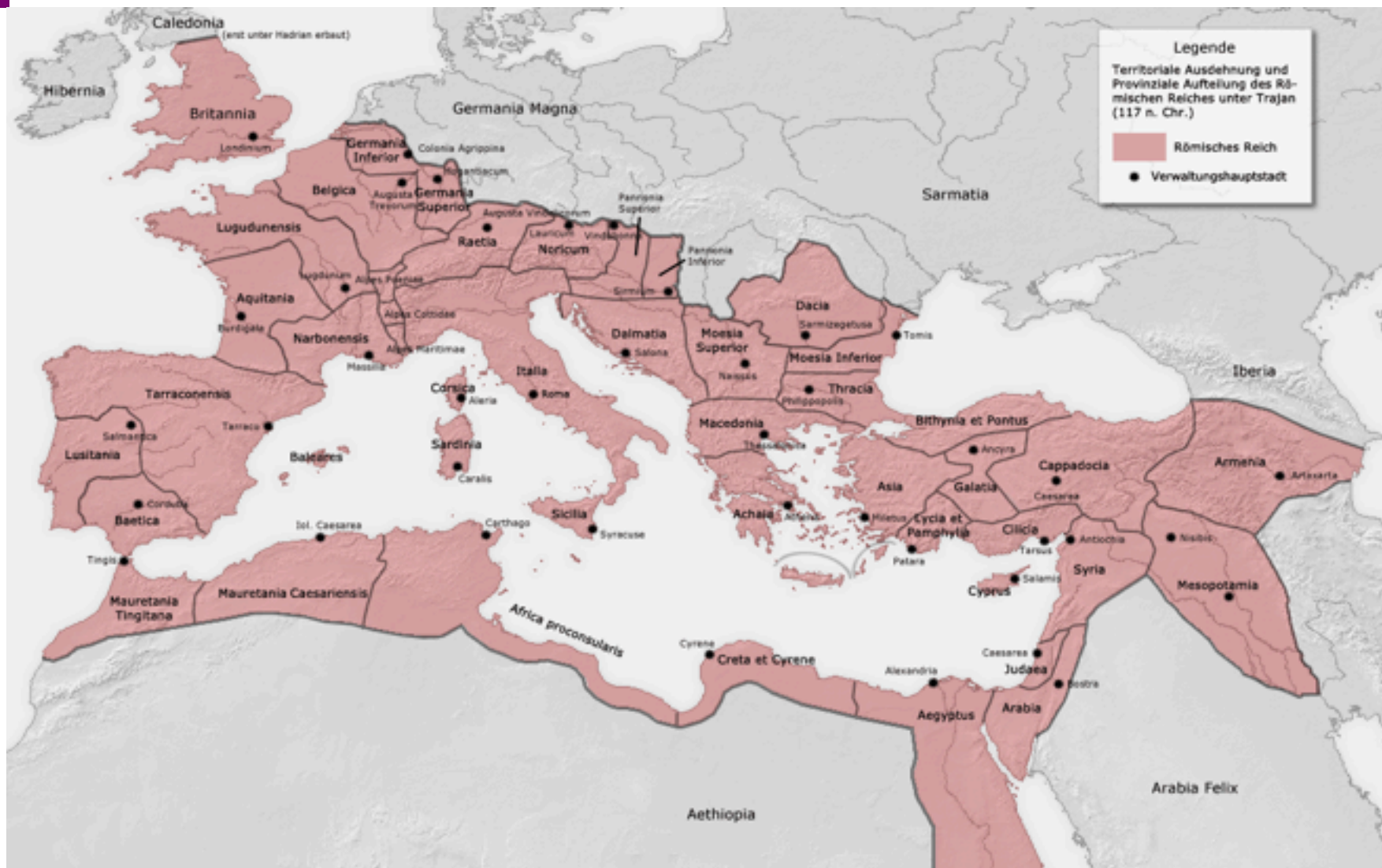
Adoptivní císaři

Traianus (98 – 117 n. l.)

- Adopce jako princip pro stanovení nástupce se osvědčila → stoletá éra tzv. adoptivních císařů
- První císař, který nepocházel z Apeninského poloostrova (odkud pocházel?)
- Byl to především vojevůdce, ale i výborný vladař – hospodářský rozmach, zakládal města, přístavy, **vybudoval průplav z Nilu do Rudého moře**
- **Největší územní rozsah římské říše!**

Traianův sloup v Římě postavený na počest dobytí DACIE (?).

Územní rozsah římské říše v r. 117 n. l.

Hadrianus (117 – 138 n. l.)

- Úspěšný panovník, procestoval celou říši
- Věděl, že nemůže tak obrovskou zemi udržet v původních hranicích → vzdal se území za řekou Euphrat (na východě)
- Nechal v Anglii postavit **val proti Piktům a Skotům**

Marcus Aurelius (161 – 180 n. l.)

- „Filozof na trůně“, jeden z nejúspěšnějších císařů
- Přál si mír, ale musel čelit nájezdům Germánů
- Markomanské války (Markomani a Kvádové na území dnešní ČR, **římské legie u Brna a Trenčína – nápis na trenčínské skále**)
- Zemřel ve Vindoboně (?)

Nápis na trenčínské skále